

Monumentnummer*: 531121

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **31 augustus 2012**
Kadaster deel/nr **82787/199**

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Bunnik		Bunnik		Utrecht			
Straat*	Nr*	House letter*		Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering
Vossegatsedijk	3				3981 HS	Bunnik	Locatie
Vossegatsedijk	5				3981 HS	Bunnik	
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*		Appartement aanduiding		Grondperceel
Bunnik		C					272

Omschrijving**

Cluster 40.

Inleiding

FLANKBATTERIJ F4 in de hoofdwal, als één van een zestal vergelijkbare onderdelen van de nabijverdediging van het fort. Flankbatterijen zijn bedoeld om de gracht, vooruitstekende delen van de hoofdwal van een fort of vesting en het direct voorliggende terrein te bestrijken en ze bestaan uit schuin in de hoofdwal geplaatste kazematten of andere geschutsofstellingen. Hun flankerend vuur betekende dat de hoofdwal moeilijk benaderbaar was. Flankbatterijen kwamen in de tweede helft van de 19de eeuw vooral veel voor in het Duitse vestingstelsel. Ze bezaten dan een gevel en / of toegang aan de escarpzijde (binnenzijde) van de flanken van de hoofdwal en waren gewoonlijk voorzien van een aardlaag als dekking. Aan de buitenzijde bevond zich een door de schuine plaatsing grotendeels aan het zicht onttrokken gevel met schietgat(en). Het concept van toepassing van flankbatterijen in de vorm van in de hoofdwal gebouwde kazematten was rond 1870 nog vrij nieuw in Nederland.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

FLANKBATTERIJ F4 aan de zuidoostzijde van het Fort bij Rijnauwen, die samen met vijf vergelijkbare of als pendant te beschouwen flankbatterijen de noord- en zuidzijde van het fort en de caponnière flankeerden. De in 1869-1871 uit metselwerk opgetrokken batterijen, die grotendeels waren gedekt door de aardwerken van de buitenwal, beschikten over een kruitmagazijn en kazematten, elk bewapend met enkele vuurmonden. De flankbatterijen F3 en F4 naast de bomvrije kazerne waren tevens uitgerust om circa 165 manschappen onder te brengen.

Waardering

De FLANKBATTERIJ F4 is van algemeen belang vanwege:

Cultuurhistorische waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie, zoals deze is ontworpen door C.R.T. Kraijenhoff en in eerste aanleg vanaf 1815 door hem, Jan Blanken en majoor-ingenieur Willem Offerhaus is gerealiseerd en daarna door anderen gedurende ongeveer 125 jaar versterkt en verbeterd.

* Krijgshistorische waarden als onderdeel van een aaneengesloten militaire verdedigingslinie tussen de voormalige Zuiderzee en de Biesbosch. Deze bestond hoofdzakelijk uit een samenhangend systeem van inundatievelden en bijbehorende inundatiemiddelen en van schootsvelden. Dit systeem werd aangevuld met diverse, uit verschillende perioden daterende typen gebouwde of aangelegde (verdedigings)werken die dienden tot of bijdroegen aan afsluiting van niet te inunderen terreinen of andere accessen.

* Architectuurhistorische waarden, in het bijzonder als uiting van de militair-strategische bouwkunde, die gebaseerd is - op het systeem van inundatie en accesverdediging (19de eeuw) - en op de wedloop met de zich versterkende offensieve middelen (19de eeuw).

Het betreft één van een zestal op het Fort bij Rijnauwen gelegen voorbeelden van gemetselde flankbatterijen in de buitenwal, daterend van 1869-1871.

* Ensemblewaarde en situationele waarden, als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Tevens vanwege de functionele en fysieke samenhang met de overige en in het bijzonder de vijf vergelijkbare onderdelen van het complex en / of de pendants.

* Het onderdeel is representatief (karakteristiek) omdat het duidelijk herkenbaar deel uitmaakt van een in één concept gerealiseerd fort en het vertegenwoordigt de relatief nieuwe vorm van flankerend vuur vanuit schuin en gedekt in de hoofdwal geplaatste batterijen.

* Het onderdeel is tamelijk gaaf bewaard omdat het zich als gebouwd element nog goed in het veld laat herkennen en omdat qua structuur en fysiek voorkomen de hoofdzaken van de toestand in de jaren '80 van de 19de eeuw van dit bouwtype erin zijn bewaard.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Fort, vesting en -onderdelen

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegevens voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument